

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)
SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **M. H.**

obwinionego o czyn z art. 94 § 1 k.w. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 września 2023 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Chorzowie z 21 grudnia 2021 r., sygn. VII W 491/21

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chorzowie.

UZASADNIENIE

Komendant Miejski Policji w Ś. zarzucił M. H. popełnienie następujących wykroczeń polegających na tym, że

- I. w dniu 8 listopada 2021 r. około godz. 17:20 w Ś. na ul. [...] kierując pojazdem marki S. o nr rej. [...] zatrzymał ww. pojazd w odległości mniejszej niż 10 metrów przed przejściem dla pieszych, tj. popełnienie wykroczenia z art. 97

- k.w. w zw. z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym;
- II. w tym samym miejscu i czasie kierował ww. pojazdem na drodze publicznej nie posiadając do tego wymaganych uprawnień, tj. popełnienie wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.;
- III. w tym samym miejscu i czasie kierował ww. pojazdem, który był niedopuszczony do ruchu z uwagi na elektroniczne zatrzymanie dowodu rejestracyjnego w dniu 6 listopada 2021 r., tj. popełnienie wykroczenia z art. 94 § 2 k.w.

Sąd Rejonowy w Chorzowie wyrokiem nakazowym z 21 grudnia 2021 r., sygn. akt VII W 491/21, uznał M. H. za winnego popełnienia wszystkich zarzucanych mu czynów, opisanych wyżej w punktach I, II i III za co na mocy art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. oraz art. 24 § 1 i 3 k.w. skazał go na karę 600 zł grzywny.

Nadto, w pkt 2 wyroku, na mocy art. 94 § 3 k.w. w zw. z art. 29 § 1 k.w., Sąd orzekł wobec obwinionego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

Wyrok ten uprawomocnił się 25 stycznia 2022 r.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny na korzyść obwinionego, który zarzucił:

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.w. oraz art. 504 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.w., poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że występują przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego wydanie wyroku nakazowego nastąpiło również z rażącym naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie z obrazą art. 94 § 1 k.w., poprzez jego wadliwe zastosowanie i uznanie obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia, polegającego na kierowaniu pojazdem bez wymaganych do tego uprawnień, podczas gdy z załączonych do wniosku o ukaranie materiałów wynikało, że w czasie popełnienia przedmiotowego czynu obwiniony posiadał uprawnienia do kierowania

pojazdami, a tym samym jego zachowanie nie wyczerpało ustawowych znamion przypisanego mu wykroczenia, co jednocześnie skutkowało niezasadnym przyjęciem, jako podstawy wymiaru łącznej kary grzywny za zbiegające się wykroczenia, przywołanego przepisu art. 94 § 1 k.w. oraz orzeczenia, na mocy art. 94 § 3 k.w. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, a nadto uznaniem M. H. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 94 § 2 k.w., podczas, gdy budziły wątpliwości okoliczności dotyczące podstawy prawnej i faktycznej, dokonanego w dniu 6 listopada 2021 r., elektronicznego zatrzymania dowodu rejestracyjnego pojazdu, jakim w dniu 8 listopada 2021 r. poruszał się obwiniony.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Chorzowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym co uzasadniało jej rozpoznanie przez SN na posiedzeniu w trybie przewidzianym w przepisie art. 535 § 5 k.p.k.

Prokurator Generalny ma rację wskazując, że zaskarżony wyrok nakazowy został wydany mimo tego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do uznania, że w przedmiotowej sprawie zaktualizowała się jedna z podstawowych przesłanek wydania wyroku nakazowego, a mianowicie stan, w którym okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości (art. 93 § 2 k.p.w.)

Z akt sprawy wynika bowiem, że obwiniony w dniu 1 lipca 2021 r. uzyskał uprawnienia w postaci prawa jazdy kat. AM, B1 i B o nr [...] (k.12). Uprawnienia te na wniosek Komendanta Wojewódzkiego w K. z 8 listopada 2021 r., o nr [...] (k. 2, 12) decyzją Prezydenta Miasta Ś. z 2 grudnia 2021 r., o nr KO. [...] - zostały cofnięte (k.13). Wniosek Komendanta Wojewódzkiego w K. został ujawniony w systemie CEK, a w wyniku kontroli drogowej obwinionemu 8 listopada 2021 r. elektronicznie

zatrzymano prawo jazdy. Z notatki urzędowej sporządzonej 8 listopada 2021 r. wynikało również, że wcześniej obwiniony nie miał ani zatrzymanego prawa jazdy ani też nie był pozbawiony uprawnień do prowadzenia pojazdów.

Trafnie więc wskazano, w uzasadnieniu kasacji, że dokonując analizy przypisanego zachowania, przez pryzmat wszystkich znamion wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. stwierdzić należy, iż istnieją poważne wątpliwości, czy zachowanie obwinionego będące przedmiotem postępowania przed Sądem Rejonowym w Chorzowie rzeczywiście wypełniło ustawowe znamiona tego wykroczenia. Strona przedmiotowa wykroczenia opisanego w art. 94 § 1 k.w. polega bowiem na prowadzeniu na drodze publicznej pojazdu bez wymaganego uprawnienia. Przez brak wymaganych uprawnień należy rozumieć zarówno sytuację, gdy dana osoba w ogóle nie uzyskała uprawnień do prowadzenia pojazdu określonej kategorii w sposób wskazany w przepisach ustawy (ustawa z 5 stycznia 2011 r. – *O kierujących pojazdami* - j.t. z 27 stycznia 2023 r. Dz. U z 2023 r. poz. 622), utraciła je w wyniku cofnięcia i musi ponownie ubiegać się o uzyskanie takich uprawnień lub posiadając *de facto* takie uprawnienia nie może w danej chwili ich realizować i z nich korzystać z uwagi np. na ich czasowe „zawieszenie”, nie powodujące jednak ich definitywnej utraty. W realiach sprawy przyjęcie przez Sąd Rejonowy w Chorzowie, iż M. H. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. nie znajduje oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym. Decyzja starosty o cofnięciu obwinionemu uprawnień do prowadzenia pojazdów nastąpiła przeszło trzy tygodnie po zatrzymaniu prawa jazdy, a samo prawo jazdy zostało zatrzymane obwinionemu w wyniku przekroczenia limitu punktów karnych za popełnione wcześniej wykroczenia - co wynika wprost z treści notatki – w dniu 8 listopada 2021 r. a więc w dniu, w który przypisano mu popełnienie wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Należy również podzielić pogląd skarżącego, że samo ustalenie, że doszło do zatrzymania dowodu rejestracyjnego samochodu, którym poruszał się obwiniony nie dawało podstaw do stwierdzenia, że wypełnił on znamiona wykroczenia określonego w art. 94 § 2 k.w. a tym samym, że zebrane dowody w toku postępowania wyjaśniającego, dawały podstawę do twierdzenia, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości - z czym wiąże się uprawnienie sądu do orzekania w trybie art. 93 k.p.w.

Otóż zgodnie z treścią art. 132 pkt 2 ustawy z 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* – jak trafnie zauważył skarżący - w razie zatrzymania dowodu rejestracyjnego właściwy organ może zezwolić na używanie pojazdu przez czas nieprzekraczający 7 dni określając warunki używania w pokwitowaniu. Z akt sprawy natomiast nie wynika ani kiedy został zatrzymany dowód rejestracyjny samochodu, ani nie wynika czy organ zatrzymujący dowód rejestracyjny wydał bądź nie zgodę na czasowe użytkowanie pojazdu. Z punktu widzenia znamion przypisanego obwinionemu przez sąd wykroczenia miała ta okoliczność istotne znaczenie – bo decydowała o możliwości przypisania obwinionemu tak znamion przedmiotowych, jak i winy. Okoliczność tę sąd pominął – przy czym sprawstwo wykroczenia określonego w art. 94 § 2 k.w. ustalił w oparciu o enigmatyczną treść notatki policyjnej.

Nadto wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 9 § 1 k.w., w przypadku wyczerpania przez sprawcę jednym czynem znamion kilku wykroczeń, następuje obowiązek stosowania przepisu przewidującego karę najsurowszą - w tym wypadku byłby to przepis art. 94 § 1 k.w. Z kolei orzeczenie wobec M. H. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, które to rozstrzygnięcie oparte zostało o przepis art. 94 § 3 k.w. było możliwe tylko w razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w § 1. Orzeczony środek karny został już wykonany ale ta sytuacja prawna rodzi dla obwinionego dalsze skutki prawne i faktyczne albowiem w związku z zaskarżonym wyrokiem prowadzone jest wobec niego postępowanie, o sygn. akt II K 675/22, które zawisło przed Sądem Rejonowym w Chorzowie. Zarzucono bowiem obwinionemu popełnienie występku z art. 244 k.k.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy stwierdza, że sąd wydając zaskarżony wyrok dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia – w związku z powyższym podlega on uchyleniu i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd winien mieć na względzie poczynione uwagi.

[SOP]

[ms]

